

DĚJE SE TO

ANOTACE:

Žáci jsou aktivitou vedeni k zamyšlení nad tím, že se konflikty časově a místně vzdálené týkají také jich. Uvědomí si, že by člověk neměl být netečný k bolesti druhých a hranice uměle vytvořených státních celků by neměly být překážkou.

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A OBSAHOVÉ VZDĚLÁVACÍ OKRUHY:

ZV a GV: člověk a společnost

OV: společenskovední vzdělávání (občanský vzdělávací základ)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

ZV a GV: OSV, VMEGS, MKV

OV: OVDS

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

ZV a GV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, sociální a personální, občanské

OV: k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální a sociální, občanské kompetence a kulturní povědomí

DOPORUČENÝ VĚK: 14+

CÍLE:

Žáci:

- vidí souvislost mezi svým životem a životy lidí žijících v zemi postižené válečným konfliktem;
- uvědomují si, že je důležité nebýt slepý k utrpení druhých;
- rozvíjejí svou empatii.

DĚLKA: 45 min. (včetně projekce)

POMŮCKY:

- **PRACOVNÍ LIST** pro každého žáka

POSTUP:

1. Formou řízené diskuse zjistíme znalosti žáků o současných válečných konfliktech. Ptáme se: *Dokážete mi jmenovat nějakou zemi, kde v současné době probíhá válečný konflikt? Co se tam děje? Proč zde konflikt probíhá? Jak o něm informují média?* Na závěr padne nejdůležitější dotaz: *Jak se nás to týká?*
2. Následuje **projekce spotu**.
3. Vyzveme žáky, aby napsali deníkový záznam holčičky z promítnutého videa den po dni. Zdůrazníme jim, že se mají pokusit vcítit do toho, co hlavní hrdinka prožívá, a zaznamenat změnu, kterou prochází. Pokud žáci potřebují, můžeme jim spot promítnout ještě jednou.
4. Po dokončení samostatné práce požádáme některé z žáků, aby prezentovali své texty.
5. Představíme žákům nejslavnější deníkový záznam zachycující válečný konflikt očima dítěte, a sice Deník

Anny Frankové. Líčí dobu, ve které byl deník napsán, a zdůrazní fakt, že dopad II. světové války nemusel být tak děsivý, kdyby masy lidí nebyly ochotny tiše přihlížet páchanému zlu.

6. Rozdáme žákům **PRACOVNÍ LIST** a společně si přečteme ukázkou z Deníku Anny Frankové.
7. Vyzveme žáky, aby jmenovali možnosti, jak pomoci lidem ohroženým válečným konfliktem. Návrhy zaznamenáváme na tabuli.

REFLEXE:

Reflexe probíhá formou závěrečné diskuse. Učitel by ji měl směřovat k tomu, že pokud tiše přihlížíme utrpení druhých, tak mu v podstatě napomáháme.

ZKUŠENOSTI Z PRAXE:

Aktivitu jsem vyzkoušela s žáky prvního ročníku střední školy. Žáci byli schopni vyjmenovat téměř všechny mediálně známé světové konflikty, znali jejich aktéry i důvody. Velmi dobře si uvědomovali roli médií, a to jak tradičních, tak i nových. Na dotaz „Jak se nás to týká?“ zmiňovali zejména situaci na Ukrajině, která se nachází velmi blízko, a dále arabský svět ve vztahu k ropě. Promítaný spot žáci okamžitě pochopili, ale když měli popsat, co hrdinka postupně prožívá, musela jsem spot promítnout znovu a upozornit je, aby si dělali poznámky. Deník Anny Frankové už někteří žáci četli a období II. světové války znali. Řada z nich si vzpomněla na návštěvu v Osvětimi a začala jmenovat nejhrůznější zážitky, které v nich návštěva vyvolala. Po přečtení textu jsem vyzvala žáky, aby na tabuli zapsali alespoň jeden způsob, jak pomoci lidem ohroženým válečným konfliktem. Většinou zmiňovali humanitární, lékařskou, materiální a finanční pomoc. Upozornila jsem je na to, že tyto možnosti jsou využívány v době, kdy již konflikt probíhá, a snažila jsem se je nasměřovat na možnost konfliktu předejít a fakt, že nelze nečinně přihlížet. Většina žáků však v tomto ohledu pochybovala o svých možnostech.

Yveta Ficková, PrimMat – Soukromá střední škola podnikatelská, s.r.o., Frýdek-Místek

STŘEDA 8. ČERVENCE 1942

Milá Kitty,

mezi nedělním ránem a touto chvílí jako by uplynuly dlouhé roky. Stalo se toho tolik, jako by se najednou celý svět otočil. Ale vidíš, Kitty, ještě žiju, a to je hlavní věc, říká otec. Ano, opravdu ještě žiju, ale neptej se, kde a jak. Mám dojem, že mi dnes vůbec nerozumíš, a tak ti prostě začnu vyprávět, co se v neděli stalo.

Ve tři hodiny (Hello zrovna odešel a chtěl se později vrátit) někdo zazvonil u dveří. Já nic neslyšela, protože jsem ležela líně na sluníčku v lehátku na verandě a četla. Za chvilku se objevila v kuchyňských dveřích Margot, celá vyplašená. „Tátovi přišlo předvolání od SS,“ šeptala. „Máti už běžela k panu van Daanovi.“ (Van Daan je dobrý známý a společník otcovy firmy.)

Strašně jsem se vyděsila. Předvolání! Každý ví, co to znamená. Viděla jsem v duchu koncentrační tábor a osamělé vězeňské cely... A tam máme nechat odvléct otce? „On samozřejmě nepůjde,“ prohlásila Margot, když jsme seděly v pokoji a čekaly na matku. „Máti se šla k van Daanovým zeptat, jestli se můžeme přestěhovat do našeho úkrytu už zítra. Van Daanovi jdou s námi. Bude nás tedy celkem sedm.“

Ticho. Nemohly jsme dál mluvit, pomyšlení na otce, který, nic zlého netuše, je na návštěvě v židovském starobinci, čekání na matku, horko, napětí... To všechno nás ochromovalo.

Najednou se znovu ozval zvonek. „To je Hello,“ řekla jsem.

Margot mě stáhla zpátky: „Neotvírat!“

Ale bylo to zbytečné, slyšely jsme matku a pana van Daana, jak mluví dole s Hellem. Potom šli dovnitř a zamkli za sebou dveře. Při každém zazvonění měla Margot nebo já tiše sejít dolů a podívat se, jestli je to otec. Jiné lidi jsme neměly pouštět. Musely jsme s Margot odejít z pokoje, van Daan chtěl mluvit s matkou o samotě.

Když jsme seděly v naší ložnici, Margot mi pověděla, že předvolání se netýká otce, ale jí. Znovu jsem se vyděsila a začala plakat. Margot je šestnáct. Tak mladé holky chtějí někam posílat? Ale ona našťastí nikam nepůjde, matka to sama řekla. A nejspíš to tak myslel i otec, když se mnou mluvil o ukrytí.

Ukrytí! Kde se máme ukryt? Ve městě? Na venkově? V nějakém domě, v nějaké chatě? Kdy? Kde? Jak? Spousta otázek, které jsem si nechtěla klást, a které se mi přesto stále vnucovaly.

Zdroj: FRANKOVÁ, A.: *Deník Anny Frankové*. Lidové noviny, Praha 1992 (upraveno)